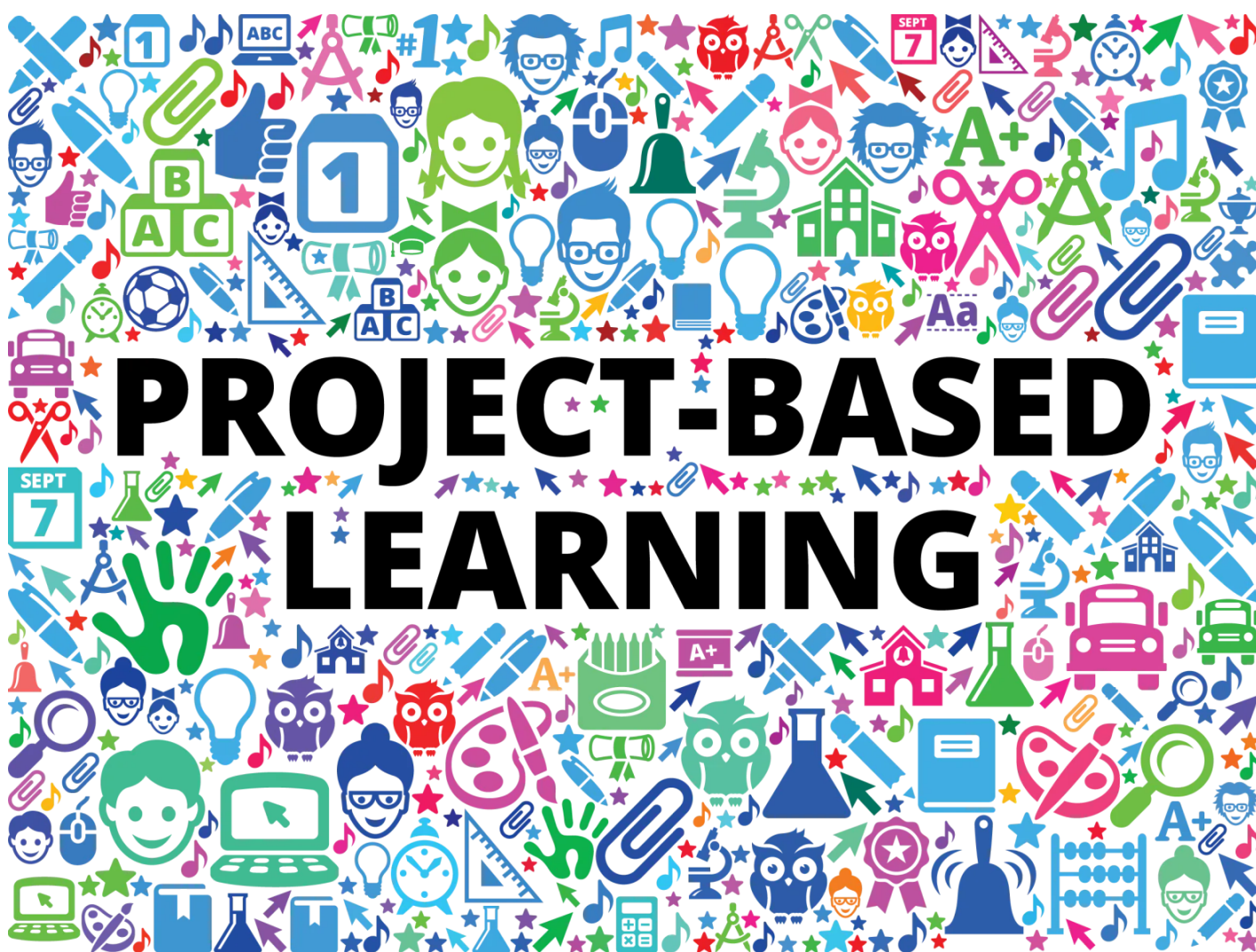

ŠTA JE PROJEKTNASTAVA?

Projektna nastava je dinamična metoda u kojoj učenici kroz suočavanje sa izazovima i problemima uče o stvarnom svijetu oko nas i time razvijaju najdublji nivo razumijevanja.

1. **Naziv metode:** Projektna metoda

2. **Teorijska osnova i ključni principi**

Projektna nastava (engl. Project-Based Learning), predstavlja savremeni oblik nastave koji može da bude organizovan unutar jednog ili više predmeta. To je "najsloženiji oblik praktičnog smisaonog i intenzivnog sticanja znanja iz cjelovitih djelatnosti, odnosno iz problemskih cjelina i oblasti saznanja, predstavljanja, transfera i prezentovanja, upotrebe i primjene konkretnog znanja. Zahtjevi ove nastave su najbrže i najefikasnije postizanje ciljeva, kao i razrađenih kriterija za vrednovanje rezultata konačnih ciljeva nastave kroz njihivu konkretizaciju u rješavanju problema". (Vesna

Knežević, 2007)

Projektna nastava se temelji na projektima koji su usmjereni na rješavanju problema stvarnog svijeta.

Učenici rade u timovima i odgovorni su za planiranje, izvođenje i evaluaciju projekta. Cilj projektne nastave je da učenicima pomogne razviti kompetencije kao što su kritičko razmišljanje, komunikacija, saradnja i rješavanje problema.

Za što bolju implementaciju ovakvog modela nastave, nužna su specifična znanja učitelja koja trebaju sticati u okviru stručnog usavršavanja ili cjeloživotnog učenja.

Učitelji kao zahtjevnu fazu projektne nastave vide samu pripremu projekne nastave i njenu evaluaciju. Upravo kao najzahtjevniju fazu navode pripremu projekta te joj se učitelj najviše i posvećuje. Ako je učitelj unaprijed sve dobro pripremio, učenik tada postaje administrator zadataka koje je postavio učitelj. Uz zahtjevnost i poteškoće, tu su i prednosti ovakve nastave, a najveća prednost je u tome da ovakva nastava dovodi učenika do razvoja složenih razina-pogotovo na kognitivom, socijalnom i emocionalnom polju (Kratochvilova, 2010).

Obilježja projektne nastave:

- Međupredmetna korelacija
- Orijentisanost na učenika
- Timski rad
- Razvoj istraživačkih i komunikacijskih sposobnosti

Ishodi projektne nastave:

- Razumije sadržaj
- Razvija intelektualne vještine: analizu, primjenu, kritičko mišljenje
- Rješava problem, pronalazi adekvatna rješenja
- Odgovoran je za process učenja i realizaciju zadataka
- Stiče raznoliko i zanimljivo iskustvo učenja

Projekat:	VS	Projektna nastava:
-skup zadataka vode jednom cilju		-akcenat na učenju
-unaprijed isplanirana		-učenik i nastavnik rade zajedno/usmjerava

- fokus na produkt
- produkt nije jedini cilj/moguće više produkata
- Isti projekat možemo ponoviti svake godine
- aktivnosti su rezultat načina rada na problemu
- projekat sadrži instrukcije za rad
- projektna nastava različita u dva odjeljenja

3. Opis i karakteristike metode

Projektna nastava sadrži tri koraka:

1. **Izazovno pitanje** (Bitno je da tema dobije i lično značenje učenicima. Ovo je najbitniji dio jer treba da "kupite" odnosno zainteresujete učenike.)
2. **Rad** (Sve je dozvoljeno:istraživati, učiti, eksperimentisati, diskutovati, praviti intervju. Ovdje je bitna organizacija rada, pravila ponašanja, bezbjednost i ideje učenika.)
3. **Produkt** (Bitno je stvoriti nešto kao produkt:film, poster, maketu, javnu debate, blog... To je kruna vašeg rada. Produkt treba javno predstaviti roditeljima, nastavcima, drugim školama. Djeca to pamte.)

IDEJA projektne nastave nije dobiti produkt već pratiti put do produkta.

IZAZOVNO PITANJE

- blisko učeniku

Kako da učinimo školsko dvorište zelenijim?

Pitanja:

Ako bi Gospodar prstenova snimao u našem gradu, koje bismo lokacije mogli da izaberemo za određene scene?

Kako da učinimo naš grad prepoznatljiv turistima?

Kako pomoću fizike napraviti najbrži auto?

Sve ovo zahtijeva vrijeme, istraživanje, crtanje, fotografisanje, obilazak. Dobro je ako pitanje sadrži različite odgovore, tzv.otvorena pitanja. Pitanje može da ima i pomoćno pitanje: Šta moramo da naučimo da bismo mogli da odgovorimo na prvo pitanje? To vraća na fokus teoriju i praksu.

- odgovor ne može naći na internet

RAD

- razgovor
- diskusija ili oluja ideja
- plan rada (može hipoteza, uputiti učenike na druge izvore, pomoć eksperta, skiciranje ideja...)

PRODUKT -nema ograničenja (you tube kanal sa snimcima i ilustracijama, snimanje bajke za djecu..)

4. Primjer konkretne primjene

Nastavnik/Nastavnici	Predmet/predmeti	Škola, razred i odjeljenje
Pet učitelja trećih razreda, vjeroučitelji	Životne vještine i stavovi	Treća osnovna škola, III1, III2 i III3, III4 i III5

Kontekst i ideja

Učitelji u Brčko distriktu BiH generalno imaju problem sa predmetom koji im je nametnut i za koji većina nije obučena. Naime, Životne vještine i stavovi su predmet koji predaju učitelji u razrednoj nastavi onim učenicima koji ne žele da pohađaju vjeronauku iz određenih razloga. Nastavni plan i program je kocipiran tako da sadrži opšte teme koje obrađuju po 3-4 časa (kao npr. Pohvala, nagrada i kazna; Uvažavanje različitosti; Religija kojoj pripadam i religije koje poznajem; Lijepa riječ i ljubav....). Udžbenik niti nastavni materijal nismo dobili, pa sami osmišljamo i planiramo svoje aktivnosti po aktivima za svaki razred. Učenici često pitaju zašto nemaju udžbenike i radne listove kao njihovi drugari koji idu na vjeronauku. Njihovi udžbenici su veselih boja i oslikani s ciljem da privuku učenike temama iz religije.

Ideja: Učitelji trećih razreda žele da sa učenicima i vjeroučiteljima pravoslavne i islamske vjeronauke i katoličkog vjeronauka osmisle zanimljive nastavne listove za 5 različitih tema po odjeljenjima, a koje mogu koristiti i sljedeće generacije učenika. Ukoliko rezultati budu dobri, može se ponoviti i osmisliti radna sveska sa ovim nastavnim listovima.

Izazovno pitanje

Izazovnom pitanju prethodi pregled udžbenika i radnih svesaka iz vjeronauke. Učenici gledaju na koji način su prikazane pojedine teme (slikovito, rebusi, križaljke, priče i pjesme/ilahije...).

Nakon toga slijedi čitanje i razgovor o igrokazu Ljepota je u različitosti (igrokaz o inkluziji).

Pitanja koja im se postavljaju:

- Kako mi možemo napraviti radni list za životne vještine i stavove na temu Uvažavanje različitosti?
- Na koji način biste naveli ljude da uvažavaju druge i drugačije?

(Drugi učitelji će napisati različite teme.)

Rad

Krećemo sa olujom ideja. Organizacija rada je na učenicima, a učitelji ih usmjeravaju. O temama mogu razgovarati i sa vjeroučiteljima. Oni učenici koji su dobri u crtanju, poželjet će da to prikažu crtežom. Oni koji vole da pišu, mogu ukratko da napišu nešto o temi ili da osmisle neku tužnu priču, da podstaknu empatiju kod drugih. Uvijek vole da koriste emoji-e (smajlije) da pokažu svoja osjećanja, pa ih treba navesti i na tu ideju. Mogu da naprave upitnik po čemu se mogu razlikovati i obavezno ih navesti da spomenu učenike ometene u razvoju. Tokom rada učitelj će organizovati i razgovore na datu temu. Njihovi radovi se mogu prikupiti, skenirati, srediti u Canvi i napraviti radni list na datu temu uz pomoć nastavnika.

Možemo pripremiti i igrokaz Ljepota je u različitosti, pa ga prikazati ostalim učenicima. Obzirom da teme traju dugo, a imaju samo jedan čas sedmično, imaju vremena da ga pripreme.

Očekivani produkti

Nastavni list/listovi, u zavisnosti od ideja i kreativnosti učenika i igrokaz koji će izvesti pred ostalim odjeljenjima.

Komentari

Ukoliko svih pet odjeljenja uspije da obavi zadatak, pa ga i ponovi, onda je produkt Radna sveska iz životnih vještina i stavova za treći razred.

5. Prednosti:

- Biraju strategije kojima će doći do cilja
- Rade tempom koji im odgovara
- Ostvaruju istraživačke potrebe
- Produbljuju svoje znanje
- Prezentuju ostvarene ishode učenja
- Samovrednuju svoj rad
- Jačaju samopouzdanje

6. Nedostaci/ Ograničenja:

- Metoda je komplikovana nastavnicima za pripremu
- Pojedini učenici se sakriju unutar grupe

7. Savjeti za prilagođavanje

Važno je da zadatak bude prilagođen uzrastu učenika.

Trebamo jasno odrediti šta izborom zadatka želimo postići.

Važno je prikupiti rezultate o zadatku i šta smo iz njih zaključili.

8. Preporučena literature/resursi za dalje istraživanje

<https://edutorij-admin-api.carnet.hr/api/files/ee8c12bf-b35b-4968-aba2-30f5f5bd0e2e>

<https://hrcak.srce.hr/file/432756>

Tags

Istraživanje i stvaranje

Igra i rad

Praktični radovi

Aktivnosti sa učenicima

Stručno usavršavanje nastavničkog kolektiva

Collections

Metodika i didaktika

Autorski tekstovi